

**AUTOIMMUUNSETE ENTSEFALIITIDEGA SEOTUD IgG
(NMDA, AMPA1/AMPA2, Caspr2, LgI1, GABA B, DPPX) (PANEEL)**

Lühend	S,P-Autoimmune encephalitis IgG panel CSF-Autoimmune encephalitis IgG panel						
Mõiste	<p>Immuunvahendatud entsefaliitide korral eristatakse klassikalisi paraneoplastilisi entsefaliite, mille puhul on antikehad suunatud intratsellulaarsete neuronaalsete antigeenide vastu ja entsefaliite, mis on seotud rakupinna ja sünaptiliste neuronite vastaste antikehadega. Viimastele viidatakse kui autoimmuunsetele entsefaliitidele. Neid autoantikehi leitakse nii paraneoplastilise kui ka mitteparaneoplastilise geneesiga juhtudel. Sünaptiliste retseptorite vastu suunatud antikehad on NMDA, GABA_B, AMPA ning ioonkanalite ja rakupinnavalkude vastu suunatud antikehad on LGI1, Caspr2, DPPX. Kuna need antigeenid mängivad olulist rolli sünaptilise signaali transduktsioonis ja plastilisuses, siis nendega seotud autoimmuunsed entsefaliidid avalduvad krampide ja neuropsühhiaatriliste sümptomitena. Positiivse autoantikeha leiu korral peaks otsima kasvajat. Kuna haigusega seotud antikehad on patogeneetilised, siis alluvad autoimmuunsed entsefaliidid üldiselt ravile, varasem ravi seondub parema prognoosiga. Ravivastuse hindamine peaks põhinema kliinilisel pildil, kuna sageli antikeha tiiter ei korreleeru haiguse aktiivsusega.</p> <p>Soovitav on uurida paralleelselt seerumit ja liikvorit. Uuring teostatakse paneelina.</p>						
Parameetrid							
AMPA1/AMPA2 IgG	Alfa-amino-3-hüdroksü-5-metüül-4-isoksazopropioonhappe retseptor 1/retseptor 2 vastane IgG						
GABA B IgG	Gamma-aminobutüraadi retseptori vastane IgG						
NMDA IgG	N-metüül-D-aspartaadi (NMDA) tüüpi glutamaadireseptori vastane IgG						
LGI1 IgG	Leutsiinirikka glioom-inaktiveeritud valk 1 vastane IgG						
CASPR2 IgG	Kontaktiiniga seotud valk 2 vastane IgG						
DPPX IgG	Dipeptidüül peptidaasi sarnase valk 6 vastane IgG						
Näidustused	Autoimmuunse entsefaliidi diagnostika, ebaselge põhjusega neuroloogiline sümptomaatika.						
Proovivõtu vahendid	Geeli ja liitiumhepariiniga katsuti Geeli ja hüübimisaktivaatoriga katsuti Liikvor						
Materjali säilivus ja transport	Seerum, plasma: 2...8 °C 2 nädalat Juhul, kui proovimaterjali ei saa kohe laborisse saata, tuleb plasma eraldada.						
Tegemise aeg ja koht	2 kord nädalas, immunoloogia labor, Ravi 18						
Meetod	Kaudne immuunfluorestsentsmikroskoopia						
Referentsvahemikud	Negatiivne						
Tõlgendus Positiivne:	Autoantikehade leid koos neuroloogilise sümptomaatikaga viitab autoimmuunsele entsefaliidile.						
AMPA1/AMPA2 IgG	<table border="1"> <tr> <td>Kliiniline leid</td> <td>Seos kasvajaga</td> </tr> <tr> <td>Limbiline entsefaliit</td> <td>70% patsientidest seostub leid kopsuvähi, rinnavähi, tümoomiga.</td> </tr> <tr> <td>GABA_B IgG</td> <td>50% patsientidest seostub leid väikeserakulise kopsuvähiga.</td> </tr> </table>	Kliiniline leid	Seos kasvajaga	Limbiline entsefaliit	70% patsientidest seostub leid kopsuvähi, rinnavähi, tümoomiga.	GABA_B IgG	50% patsientidest seostub leid väikeserakulise kopsuvähiga.
Kliiniline leid	Seos kasvajaga						
Limbiline entsefaliit	70% patsientidest seostub leid kopsuvähi, rinnavähi, tümoomiga.						
GABA_B IgG	50% patsientidest seostub leid väikeserakulise kopsuvähiga.						

IDA-TALLINNA KESKHAIGLA

NMDA IgG	NMDA retseptori entsefaliit	Meestel on tuumorit harva leitud. Umbes 50% naistest seostub ovaariumi teratoomiga. Teistest lokalisatsioonidest leitud kasvajakasvajad: mediastiinumi teratoom, väikeserakuline kopsuvähk, Hodgkini lümfoom, munasarja tsüstadenofibroos, neuroblastoom. Meestel on leitud testise idurakulist kasvajat. Üle 45a patsientidel on harva tuumorit leitud.
LGI1 IgG		
Caspr2 IgG	Limiline entsefaliit	5-10% seostub kasvajaga, enamasti tümoomiga.
DPPX IgG	Limiline entsefaliit, Morvan'i sündroom, neuromüotoonia	Enamasti pole seotud kasvajaga, harva on leitud tümoomi.
	Autoimmuunne entsefaliit	Tuumoreid on leitud harva, enamasti B-rakulisi kasvajakasvajaid.
Konsultatsioon	Maarit Veski, Liisa Kuhi, Eleonora Ellervee, Ellind Lind	
HK hinnakirja koodid	66712 x 6	
Kirjandus	<ul style="list-style-type: none">▪ J. Kärner, K. Kisand "Paraneoplastiline autoimmuunsus" Eesti Arst 2017; 96(5):259-265▪ UpToDate: Paraneoplastic and autoimmune encephalitis. Updated august 2019▪ S. Esposito "An evolving redefinition of autoimmune encephalitis" Autoimmunity Reviews 18 (2019) 155-163▪ IIF: Neurology Mosaics, Euroimmun Medizinische Labordiagnostika AG originaaljuhend	
Koostaja	Maarit Veski	